

Література

1. Р. Левкіна, А. Левкін, А. Ряснянська Формування почуття професійної соборності студентів та викладачів як запорука високої якості навчально-виховного процесу у ВНЗ. Новий Колегіум. 2018. № 4. С. 35-38.

ПОСИЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СТУДЕНТА ЗА ВЛАСНУ ОСВІТУ

Євченко Вероніка Володимирівна
к.е.н., доцент, доцент кафедри маркетингу,
менеджменту та торговельного підприємництва
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Проблему відповідальності студентів можна розділити на кілька складових, що перегукуються з проблемою добросовісної поведінки і неприпустимістю зловживання суб'єктивним правом. В даному контексті вдалим є вислів Гоббса: «... в чисто природному стані, або до того, як люди зв'язали один одного будь-якими договорами, кожному було дозволено робити все, що йому завгодно ..., а також володіти і користуватися всім, що він хотів міг знайти ... » [1, с.17].

За допомогою відповідальності суб'єкт взаємопов'язаний з суспільством і державою. Абітурієнт вступивши до вищого навчального закладу і використовуючи надані державою і законом можливості в сфері вищої освіти, повинен вписатися в існуючу систему відносин у галузі вищої освіти, навколо неї і з приводу неї. Студент добровільно пов'язує себе певними зобов'язаннями, входячи до складу колективного суб'єкта, а у разі укладення договору на компенсацію витрат на навчання цей зв'язок доповнюється зобов'язаннями перед платником. Таким чином студент стає залежним від різних видів відповідальності і не лише перед собою. Студент отримує цілий ряд можливостей, пільг, пріоритетів, передбачених законодавством про освіту та іншими релевантними нормативно-правовими актами, матеріально-фінансову та організаційну підтримку держави, особливий соціальний статус. Масштаби підтримки конкретного студента можуть бути різні, отже, можливий й різний ступінь відповідальності. Якщо, студент навчається за рахунок коштів державного бюджету, то він мусить, в значній мірі, відчувати тягар соціальної відповідальності перед державою і платниками податків. Студент, який платить за навчання батьківськими грошима або засобами спонсора, роботодавця, відповідальний насамперед перед ними, але також і перед державою, і перед суспільством.

З позицій соціальної відповідальності студент повинен вчитися, в повній мірі реалізуючи ті можливості, які дає статус учня у вищому навчальному закладі. Його відповідальність перед державою і суспільством, іншими структурами або суб'єктами, які фінансують його навчання, полягає в оволодінні знаннями і підготовці до кваліфікованої праці, щоб увійти повноцінним суб'єктом соціально-трудових відносин на виробництві.

Відповідальність студента в освітніх відносинах – це також відповідальність за виконання належним чином графіка навчального процесу, відвідування обов'язкових занять, дотримання навчальної дисципліни і численних вимог правил внутрішнього розпорядку, самонавчання.

За умов Болонської системи навчання великий відсоток оволодіння знаннями лягає на самого студента (самостійна робота), тобто йому надається певна навчальна автономія, що в котре ставить за мету підвищити рівень відповідальності за власну освіту і ті знання з якими

майбутній фахівець планує вийти на ринок праці. Так, китайський дослідник Ш. Ян зводить місце вчителя в умовах навчальної автономії до виконання наступних ролей:

1) організатор – викладач бере на себе відповідальність за організацію навчальної діяльності в аудиторії, пропонуючи студентам такі завдання, які будуть досить ефективними і викличуть у них інтерес. Викладач повинен усвідомлювати важливість того, наскільки чітко їм даються вказівки до роботи. Студенти повинні добре розуміти, що від них вимагається – це є запорукою успішного виконання даного завдання і досягнення поставленої мети;

2) фасилітатор – викладач повинен надавати психосоціальну і технічну підтримку учням. Психосоціальна підтримка має на увазі здатність мотивувати студентів. Крім того психосоціальна підтримка з боку викладача допомагає студентам позбутися від невпевненості і подолати зустрічні труднощі. Технічна підтримка включає в себе надання допомоги студентам в плануванні і здійсненні навчання, в оцінюванні власної діяльності, а також в придбанні знань і навичок. В умовах аудиторної роботи викладач є моделлю носія мови – в цій якості його роль полягає в тому, щоб мотивувати учнів до використання іноземної мови, розумно виправляти виникаючі помилки в мові, щоб допомогти учням розвивати власні стратегії навчання. Викладач також може пропонувати до ознайомлення автентичні матеріали на мові, що вивчається (газети, журнали, веб-сайти), які будуть відповідати інтересам студентів і зможуть їх зацікавити;

3) консультант – викладач повинен показувати приклад ефективної комунікації, намагаючись зблизити намір, з яким відбувається висловлювання, з одного боку, і інтерпретацію почутого – з іншого, для чого можна використовувати парафрази, підтвердження і відгуки [2, с.558].

Викладач не повинен бути домінуючою фігурою, а повинен грати роль організатора, консультанта і надавати учням мотивуючу підтримку в процесі навчання. Тільки в тому випадку, якщо студентам буде надана необхідна технічна і психологічна підтримка з боку викладача, вони навчатися ставити перед собою необхідні цілі і завдання, самостійно управляти своїм навчанням, коректно сприймати зроблену роботу, тобто досягати високого рівня автономії. Також важливо відзначити, незважаючи на те, що учні проводять оцінку виконаної роботи, викладач також оцінює діяльність учнів. Таким чином можна стверджувати, що навчальна автономія – це певна здатність учнів брати на себе відповідальність за свій навчальний процес, що виражається на декількох рівнях: 1) постановка необхідних для вирішення цілей і завдань; 2) вибір індивідуальної освітньої стратегії; 3) проміжна і контрольна рефлексія, що стосується поставлених цілей навчання.

Студент який здобуває вищу освіту несе відповідальність за власний прогрес – свій розвиток в якості учня. Незважаючи на те що студента будуть формально оцінювати викладачі (бали, оцінки та коментарі) дуже важливо, щоб студент не залежав від оцінки та ставлення інших людей. В цьому може допомогти вміння працювати на себе, розвивати здатність до аналізу і роздумів, покращуючи власні сильні сторони, тренуючи слабкі і встановлюючи пріоритети. Студент буде краще вчитися якщо звикне залишати час для роздумів про те, як він вчиться. Студент зможе підвищити ефективність навчання, розглянувши, наприклад: свою мотивація, зміни своїх якостей і думок, відповідність нинішніх стратегій навчання завданням, над якими він працює зараз, перешкоди у навчанні, будь-які провали в знаннях або навчальних навичках. Саме таке посилення відповідальності самого студента до знань, які він прагне отримати і буде тією рушійною силою у розвитку системи вищої освіти в Україні в контексті змін, які відбуваються на ринку праці України та світу при підготовці висококваліфікованих фахівців будь-якого напрямку підготовки, в тому числі і за спеціальністю «Менеджмент».

Список літератури:

1. Гайдено П.П. Эволюция понятия науки (X VII-X VIII вв.) /П.П. Гайдено // М.: Наука, 1987. – 447с.
2. Yan S. Teachers' roles in autonomous learning. Journal of Sociological Research. 2012. Vol. 3, No. 2, pp. 557-562.

**СТУДОЦЕНТРИЗМ ЯК ОСНОВНИЙ НАПРЯМОК
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

*Никитюк Данііл Сергійович,
студент 2 курсу спеціальності підприємництво,
торгівля та біржова діяльність
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка
olgagirzva@ukr.net*

Одним із основних напрямків підвищення якості вищої освіти та важливим аспектом професійної підготовки кваліфікованих фахівців, на думку сучасних науковців, є студентоцентризм.

Студентоцентрований підхід, передбачає: переміщення уваги з процесу навчання із центруванням на студенті; викладач частково виконує роль навчального консультанта або наставника; забезпечення концентрації на мотиваційних сторонах навчання; цілковите сприяння самостійно організованому і активному навчанню з орієнтацією на кінцеві результати.

Студентоцентроване навчання відіграє дуже важливу роль у стимулюванні саме мотивації студентів, їх безпосереднього залученні до освітнього процесу.

Це означає ретельне обговорення процесів розроблення та реалізації освітніх програм та оцінювання результатів навчання. У той же час, вищі навчальні заклади повинні забезпечити реалізацію програм щодо забезпечення якості таким чином, щоб заохотити студентів брати активну роль у творенні освітнього процесу, і що оцінювання студентів відображає цей підхід [2, с. 74].

Отже, студентоцентризм у нашому розумінні - це здатність і готовність двох сторін – університету і студента – зробити все можливе задля того, щоб виконати місію компетентного навчання, дати можливість сформуванню найсучасніших здатностей, умінь, навички. Тобто, зі сторони університету - надати, а зі сторони студента – отримати все те, що на сьогодні усе більше цінує роботодавець.

Література:

1. Міщенко Т.О., Стадник Н.В. Студентоцентричне навчання як вектор розвитку гуманітарної парадигми освіти. Наукові записки ДГУ. Випуск 17 (60), 2017. с. 33
2. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / Укладачі: Добко Т., Золотарьова І., Калашнікова С., Ковтунець В., Курбатов С., Линьова І., Луговий В., Прохор І., Рашкевич Ю., Сікорська І., Таланова Ж., Фініков Т., Шаров С.; за заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. – К : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2015. – 84 с

Примітка: науковий керівний – Гіржева О.М., к.е.н., доцент кафедри підприємництво, торгівля та біржова діяльність.